

یادداشت روز

دکتر مرتضی کامل نواب

international@khorasannews.com

صندوق های باز نشستگی و چند پیشنهاد اصلاحی

یکی از چالش های اساسی حکمرانی در دهه پیش رو برای کشور، مسئله صندوق های بازنشستگی است. مسئله ای که در دهه ۹۰ و با ناکارآمدی شدید دولت وقت با ناترازی همراه بود و امروز در آستانه تبدیل به یک بحران ملی است. دست درازی دولت ها در دود دهه گذشته در کنار مدیریت ناکارآمد و ناتوان آن ها و همچنین نوع سرمایه گذاری اشتباه در این صندوق ها باعث شده تا میزان کفایت درآمد آن ها برای هزینه ها به شدت کاهش ی شود. این موارد در کنار بدهی سنگین دولت ها به این صندوق ها که به بیش از ۴۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده، دورنمای مسئله را به شدت تیره و تار کرده است. باید توجه کنیم که این مسئله همانند گلوله برقی است که رها شده و اگر متوقف نشود به مرور بزرگ و بزرگ تر خواهد شد و قادر خواهد بود تا به اساس دولت و بودجه دولتی در آینده، ضربه سهمگین بزند.

برای حل این معضل بزرگ، باید نگاهی بلندمدت داشت. هر گونه تقنین یا اجرای کوتاه مدت به ضرر کشور بوده و نقض غرض است. لذا انتخاب مسیری معقول برای حل این مسئله، بر اساس تجربه جهانی و وضعیت بومی، امری لازم در کشور است. موضوعی که نیاز به اجماع در بین سیاست گذاران کشور و همچنین پذیرش این سیاست گذاری توسط مردم دارد. یعنی بدون آن که سیاست گذاران به یک نتیجه رسمی و واحد برسند و بتوانند مردم را به آن نتیجه قانع کنند، امکان حل این بحران در بلندمدت وجود نخواهد داشت.

در این زمینه باید توجه داشت که بزرگ ترین علت زمینه برای شکل گیری این بحران «ناپایداری منابع مالی صندوق ها» است. شیب کاهش ی شاخص «نسبت پشتیبانی» در صندوق ها، بنگاه داری گسترده و غیر اصولی و گاه مبتنی بر رانت و فساد، سرمایه گذاری اشتباه و پر ضرر، تحصیل موارد بیمه ای بدون در نظر گرفتن منابع و توان صندوق ها، استقرار ن یافتن نظام بیمه ای چند لایه، نبود تناسب بین امید به زندگی و سن بازنشستگی در کشور، روند فرایند نسبت سالمندی به جمعیت فعال و... از جمله مهم ترین عوامل در این زمینه به زعم کارشناسان بوده است. در جایی که به جای انتقال مدیریت به تیم های جوان و دارای عملکرد شفاف، بسیاری از بنگاه های این صندوق ها توسط افرادی مبتنی بر رانت اداره می شود، انتظار سودآوری از آن ها غیر منطقی است. البته از طرف دیگر امکان واگذاری حداکثری این بنگاه ها هم وجود ندارد. چرا که این شرکت ها با سرمایه عمومی ایجاد شده تا پس از به ثمر رسیدن بتواند نیاز همان بیمه گذاران را تأمین کند. لذا منطقی نیست که این بنگاه ها واگذار شود تا مبلغ آن خرج روزمره صندوق یا سرمایه گذاری بلندمدت به جگری بشود. به جای اعطای مالکیت به دیگر گروه ها باید به سمت اعطای مدیریت این بنگاه ها به صورت قرار دادی به دیگر گروه های جوان و توانمند و کارآمد رفت تا هم حق بیمه گذاران به مثابه سرمایه گذاران صندوق ها رعایت شود و هم سودآوری جای زین آدمی را بگیرد. برخی دیگر از اقدامات اصلاحی نیز باید صورت گیرد. در حالی که امید به زندگی کشور بالای ۷۰ سال است، فردی که در ۲۵ سالگی اولین بیمه خود را پرداخت کرده، در ۵۵ سالگی بازنشسته می شود و برای بیش از ۱۵ سال از صندوق ها حقوق بازنشستگی می گیرد. این فاصله شدید باعث می شود تا صندوق ها با مشکل جدی در تأمین مالی مواجه شود. به ویژه آن که به مرور، متولدان دهه ۶۰ به خیل بازنشستگان اضافه شده و هرم جمعیتی در سن سالمندی، جایگزینی در سن جوانی نخواهد داشت. لذا تصمیمی پارامترهای سن بازنشستگی و همچنین ویژه ای، البته به شکلی که ظلمی به مردم بیمه گذاران نشود و ملاحظات شرعی و قانونی تغییر قانون رعایت شود. بازپرداخت بدهی دولت به صندوق ها هم از موضوعات بسیار اساسی است. این پرداخت می تواند به شکل اعطای برخی از سرمایه گذاری های قبلی دولت به پروژه های بزرگ باشد اما نه به شکلی که باز هم مدیریت آن پروژه ها به دست صندوق ها برسد بلکه به شکل اعطای مالکیت با تضمین اعطای مدیریت به بخش های خصوصی توانند. به نظر می رسد اقداماتی از این دست، می تواند جلوی بحرانی تر شدن وضعیت صندوق ها را بگیرد.

در دیدار با رئیس مرکز ملی فضای مجازی

آیت ا... جوادی آملی: این که هم فضای مجازی بسته شود و هم فیلتر شکن فروخته شود با اخلاق سازگار نیست

آیت ا... العظمی جوادی آملی خطاب به دبیر شورای عالی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی گفت: کار و فعالیت شما باید وزیر گونه باشد و باری از روی دوش مردم بردار، این که هم فضای مجازی بسته شود و هم فیلتر شکن فروخته شود، با اخلاق سازگار نیست. به گزارش جماران، آیت ا... جوادی آملی در دیدار سید محمد امین آقامیری دبیر شورای عالی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی و هیئت همراه ضمن تقدیر از خدمات صورت گرفته و آرزوی توفیق در خدمت برتر و بهتر، بیان کرد: در همان اوایل که فضای مجازی مطرح شد، ما گفتیم که این فضا، فضای حقیقی است و نه فضای مجازی! در فضایی که اندیشه ردّ و بدل می شود، در فضایی که شما می توانید خواسته های خود را مطرح کنید و خواسته های دیگران را پاسخ دهید، این فضا، فضای حقیقی است. آیت ا... جوادی آملی افزود: دین به ما می گوید هر کاری که انجام می دهید، این گونه حساب کنید که این کار در معرض دید میلیاردها انسان است، کاری انجام دهید و به گونه ای انجام دهید که اگر دیگری بفهمد، خجل نشود! اگر کاری و عملی، زیر میزی و رومیزی است که اگر مردم بفهمند، خجل می شوید، نباید آن کار را انجام دهید! آیت ا... جوادی آملی اظهار کرد: اگر بیراهه نرویم و راه کسی را نبندیم،

این بهترین درس اخلاق است، اخلاق، گفتنی نیست، اخلاق، به سخنرانی و موعظه نیست، اخلاق، خلقت اوصاف است، انسان باید ساختار درونی خود را به گونه ای درست کند که نه بیراهه برود و نه راه کسی را ببندد. آیت ا... جوادی آملی بیان کرد: اصل دوم این است که بدانیم «وزیر» یعنی سنگینی و «وزیر» یعنی کسی که بار سنگین مملکت را برمی دارد؛ باید کاری انجام داد که باری از دوش خود و دیگران برداشته شود و نگذاشت که مردم زیر بار مشکلات، خم شوند، لذا انبیای الهی از خداوند، «وزیر» طلب می کردند، حضرت موسی می فرماید خدایا! «وَأَجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي» هارون آخی! اشدّو به آژری، یعنی وزیری برای من انتخاب کن که پشتیبان من باشد که هم بار من را سبک کند و هم بار مملکت را! کسی که نداند یا نتواند بار مملکت را بردارد، «وزیر» نیست خودش «وزر»

مسکو: دلارزدایی

در روابط روسیه و چین تقریباً تکمیل شده است

نخست وزیر روسیه می گوید بیش از ۹۰ درصد مبادلات تجاری میان این کشور با چین با ارزهای ملی انجام می شود

میخائیل میشاستین، نخست وزیر روسیه تأکید کرد که روسیه و چین تقریباً در مراودات اقتصادی دو جانبه به طور کامل دلار را کنار گذاشته اند. نخست وزیر روسیه در بیست و هشتمین نشست منظم سران دولت دو کشور گفت: «تجارت دو جانبه تا به امروز تقریباً ۳۳ درصد رشد داشته است. علاوه بر این، بیشتر پرداخت ها یعنی بیش از ۹۰ درصد آن ها، با ارزهای ملی انجام می شود که تقریباً نشان دهنده دلارزدایی کامل در روابط اقتصادی دو جانبه است.» نخست وزیر روسیه خاطر نشان کرد: مسکو و پکن برنامه تنظیم شده از سوی سران دو کشور برای رساندن گردش تجاری دو جانبه به ۲۰۰ میلیارد دلار را پیش از موعد به سرانجام رسانده اند. اظهارات نخست وزیر روسیه در حالی مطرح شده که بسیاری از کارشناسان به احتمال قریب الوقوع از بین رفتن هژمونی دلار در نتیجه استفاده مفرط آمریکا از تحریم ها هشدار داده اند. این مسئله البته در لایه لای اظهارات و موضع گیری های مقام های رسمی آمریکا نیز نمایان است. بعد از اتمام

دوران ریاست جمهوری «دونالد ترامپ» وزارت خزانه داری آمریکا در دولت «جو بایدن» رسماً اعتراف کرد که نحوه استفاده دولت قبلی آمریکا از تحریم ها به تضعیف سلطه آمریکا بر نظام مالی دنیا منجر شده است. خزانه داری آمریکا اکتبر ۲۰۲۱ گزارشی رسمی منتشر کرد که نشان می داد استفاده از تحریم ها از سال ۲۰۰۰ به این سو ۹۳۳ درصد افزایش پیدا کرده و به خصوص در دوران ترامپ موجب کاهش استفاده از دلار، حتی از سوی متحدان آمریکا شده است. در بخشی از گزارش خزانه داری آمریکا آمده است: «شمنان آمریکا» و برخی از متحدانمان- همین حالا در حال کاهش دادن استفاده از دلار و تماس خودشان با نظام مالی آمریکا در تراکنش های برون مرزی می هستند. با آن که چنین تغییراتی دلایل متعددی فراتر از تحریم های مالی آمریکا دارد، باید در خصوص این که چنین روندهایی ممکن است اثر بخشی تحریم های ما را از بین ببرد، هوشیار باشیم.» شاید تنها اشاره به تسریع روند دلارزدایی از اقتصاد روسیه از سال ۲۰۱۸ به این سو مثال خوبی باشد برای توضیح در باره نقشی که دولت ترامپ در تضعیف جایگاه نظام

مالی آمریکا داشته؛ گزارش اکتونومست در ژانویه ۲۰۲۰ حاکی است بانک مرکزی روسیه از سال ۲۰۱۸ دارایی های خود را از اوراق قرضه خزانه داری آمریکا را از نزدیک به ۱۰۰ میلیارد دلار به زیر ۱۰ میلیارد دلار رساند (نقل از اکتونومست، ژانویه ۲۰۲۰). این روند از آن زمان به بعد هم با همین سرعت ادامه پیدا کرد، به گونه ای که اول بهمن همین امسال گزارش شد روسیه سهم خود را از سرمایه گذاری در بدهی های آمریکا در ماه نوامبر به میزان ۱.۲ میلیارد دلار کاهش داده و به ۲.۴ میلیارد دلار رسانده است. رئیس بانک مرکزی روسیه یکی از دلایل حرکت به سوی دلارزدایی از اقتصاد کشور را تحریم ها دانسته و گفته بود: «احساس می کنم فضای جهانی در حال تغییر است. به تدریج داریم به سمت یک نظام پولی چند ارزی در دنیا حرکت می کنیم.» این اظهارات رئیس بانک مرکزی روسیه با اظهارات «مارک کارنی»، رئیس بانک انگلستان همخوان است که در اگوست ۲۰۲۰ پیش بینی کرد که نظام مالی دلار محور دوام چندانی نخواهد داشت.

توضیح معاون ارشاد درباره کتاب استاد شفیعی کدکنی

معاون فرهنگی وزارت ارشاد پس از بحث های به وجود آمده در باره تاخیر در انتشار کتاب تازه استاد شفیعی کدکنی توضیحاتی ارائه کرد. به گزارش ایسنا، یاسر احمدوند- معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی- در توثیتی نوشته است: «استاد شفیعی کدکنی از مفاخر ادبی ایران است. هیچ محدودیتی برای انتشار آثار ایشان وجود ندارد.» طی چند روز گذشته، مدیر دفتر توسعه کتاب و کتاب خوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در باره وضعیت صدور مجوز مجموعه شعر جدید محمدرضا شفیعی کدکنی با نام «نامه ای به آسمان» نکاتی گفته بود که موجب بر داشت هایی شد.

حالا یاسر احمدوند در توضیحاتی گفته است: اصولاً ارشاد هیچ گونه ارزیابی کیفی و علمی درباره آثار ندارد، در هیچ حوزه ای نه در حوزه ادبیات و نه حوزه های دیگر و مسئولیت محتوایی و کیفی آثار بر عهده دبیر خانه هیئت نظارت عمل می کند، اگر مواردی مغایر با آن مصوبه وجود داشته باشد، آن را تذکر می دهد که اصلاح شود. اما کیفیت آثار در هیچ زمینه ای مربوط به ارشاد نمی شود و نویسندگان خودشان مسئولیت کیفیت و ادعاها و مطالبی را که ارائه می کنند، بر عهده دارند. معاون فرهنگی ارشاد با بیان این که ارزیابی ادبی نسبت به آثار استاد شفیعی صورت نمی گیرد، افزود: است: نه در مورد ایشان بلکه در مورد هیچ فرد دیگری، ارشاد جایگاه ارزیابی ادبی و کیفی ندارد. این شبهه ایجاد شده و لازم است پاسخ داده شود. هیچ محدودیتی درباره انتشار آثار استاد شفیعی کدکنی وجود ندارد. آثار ایشان هم مثل افراد دیگر ارزیابی ادبی و کیفی نمی شود. ایشان از مفاخر ما و چهره های عالی حوزه ادبیات هستند و به هیچ وجه آثار شان به عنوان یک اثر در سنجه داوری های ادبی در ارشاد قرار نمی گیرد.

حرف مردم

ستون «حرف مردم» انعکاس دهنده صادق حرف های شماست.

تلفن: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹ تلگرام: ۰۹۰۳۳۳۷۰۱۰

لاین سمت راست ولاین دور بر گردان ترافیک است. واقعا از این وضعیت دیگر خسته شدیم. لطفا یک انضباط ترافیکی ایجاد کنید باتشکر.

• خدایا! جلوی جنایات جنگی و نسل کشی مردم غزه توسط رژیم جلا دو کودک کش صهیونیستی را بگیر!

• جناب سجاد پور عزیز همون طور که چند وقت پیش کلا هبر دار علی اکبری را که در شبکه خارج جا خوش کرده و پول های افراد بی اطلاع را می خوره، رسوا کردی یک بار دیگر اقدام کنيد.

• سلام چرا تعریف و تمجید از ادارات را فوری چاپ می کنید، ولی انتقاد را با ترس و دلهره! از چه می هراسید؟ سه مرتبه انتقاد از بیمارستان حجازی نوشتیم، دریغ فرمودید. هرگز نمی بشخم.

• مردم مشهد از دست سارقان زور گیر معتاد، امنیت روانی و اجتماعی ندارند. آن ها را جمع کنید.

• خطر مواد مخدر و ویرانگری اعتیاد امروز از ویرانگری صد جنگ تحمیلی و جهانی برای امنیت مردم ایران خطرناک تر است. چرا مسئولان دست روی دست می گذارند؟

• وزیر محترم آموزش و پرورش درس پیشگیری از اعتیاد و آموزش مهارت نه گفتن به پیشنهاد مصرف مواد مخدر از هر درسی برای تمام دانش آموزان مهم تر است. به همه ادارات آموزش و پرورش ایران تاکید کنید.

• مهم ترین مشکل و بحران امروز کشور، اعتیاد و مواد مخدر است که امنیت عمومی را تحت الشعاع قرار داده است.

• از نخبگان در رده های بالای مدیریتی کشور استفاده کنید تا مشکلات کشور را حل کنند.

• سلام و احترام، سه ماه از سال تحصیلی گذشت. کمبود معلم، دبیر و آموزگار اگر ۹۰ هزار نفر دارای بازنشستگی، ۶۸ هزار نفر بازنشسته، از سیستم خارج شده اند و بعضی ها دو کلاسی بوده باشند، یعنی ۱۰۰ هزار کمبود که آن شاء... با جذب و استخدام جبران شود، سنش ۱۴۰۲ انجام شده و تمام شرکت کنندگان فارغ التحصیل دانشگاهان را با سواد هستند. تعلیم و تعلم عبادت است.

• قابل توجه رئیس محترم مجلس شورای اسلامی! در جریان باشید که هنوز مردروانه نگهبانان بانک صادرات استان خراسان رضوی در سال ۱۴۰۲ ریالی اضافه نشده و همان مرد سال ۱۴۰۱ را دریافت می کنند. مراتب جهت اطلاع و اقدام لازم اعلام شد. در صورتی که از سایر مایا نیز محروم هستند.

• از مون سنش ۱۴۰۲ برگزار شد، اقدام تکمیل ظرفیت نیروی تربیت بدنی مشهد و... همه بیاینده معلم، دبیر و آموزگار تا کمبود رفع شود آن شاء...!

• سالانه تعداد زیادی از افرادی گناه به علت رعایت نکردن مقررات رانندگی و سرعت و سبقت غیر مجاز معلول می شوند یا فوت می کنند. لازم است دولت و مجلس جریمه های رانندگی برای متخلفان ۵ براب کند.

• متأسفانه هیچ نظارتی از سمت آموزش و پرورش بر روی عملکرد و رفتار و کردار معلمان وجود ندارد و هم در آموزش و هم در پرورش نقص ها، ضعف ها و ایرادهای بسیار زیادی وجود دارد.

• در اطراف کشف رود، ده ها هکتار مزرعه ذرت علوفه ای وجود دارد که با آب بسیار آلوده این رودخانه آبیاری می شود. این ذرت خوراک دام هایی می شود که مردم از لبنیات و گوشت آن استفاده می کنند اگر نظارت نشود باید منتظر سونامی سرطان بود.

• خانواده های آینده نگر لطفاً برای حفظ آبرو و رفتار نشدن جوانان خود به خصوص دختران در دام اعتیاد و شیطان صفتان خیلی مراقب باشید و آگاهی بدهید. آمار فساد و فریب و سقوط در جامعه شهری بالا رفته است. حالا خیلی هاینهانی است.

• در یک ساختار غلط مشکلات حل که نمی شود هر روز بیشتر هم می شود، مثل آبیاری محصولات کشاورزی با فاضلاب در مشهد که سرطان زا و بیماری زا ست و باید دولت ساختار ها را درست کند و برای این افراد جریمه بگذارد.

• شهرداری های سراسر ایران از مهاجر فرستی به شهر های بزرگ و کلان شهر ها جلوگیری کنند تا شاهد گسترش حاشیه نشینی در کلان شهر ها نباشیم.

• تشکیل ستاد امنیت پایدار در خصوص جمع آوری دایمی مجرمان حرفه ای در تمام شهر ها، بخش ها، شهرستان ها و استان ها برای حفظ امنیت جامعه خیلی ضروری است و فوریت دارد.

• چرا پنج شنبه ها صفحه ۸ در داخل سایت چاپ نمی شود و ما از خواندن صفحه حوادث محرومیم؟

• سلام من خواننده ۴۰ ساله شما هستم. خدای خیلی بی معرفت شدین. شما را به خدا قسم می دهم دیگر از نوشته های صفحات به خصوص زندگی سلام دست بردارید و آگهی چاپ نکنید. خجالت نمی کشید؟ ۸۰ در صد روز نامه پر محتوا و خوب سابقتان را آگهی چاپ می کنید. ماشاء... همه صفحات ۷۰ درصد آگهی چاپ می کنید. ما خوانندگان روز نامه در چه کم سابق خراسان راضی نیستیم. خود دانی!

• این شعر مخصوص وزیر آموزش و پرورش: ای قوم به حج رفته کجایید کجایید / معشوق همین جاست بیایید بیایید / معشوق تو همسایه دیوار به دیوار / در بادیه سرگشته شما در چه هوایید / گر صورت بی صورت معشوق ببینید / هم خواجه و هم خانه و هم کعبه شماید / ده بار از آن خانه بدان راه برفتید / یک بار از این خانه بر این بام برآیید / صد سال ره مسجد و کعبه بگیری / عمرت به هدر رفته اگر در مسئولیتی که داری کوتاهی کنی یا نخواهی در ست انجام بدهی. اگر این کاره نبودی چرا قبول کردی با آینده بچه های این مردم بازی کنی. برو کنار یک انسان با لیاقت و کار دان بیایید به آموزش و پرورش.

• مردم وضعیت مناسبی ندارند، ماشین با کیفیت بگیرن سوادشون رو داخل ماشین یاد بگیرن. وزیر آموزش و پرورش خوب بود می گفتی برای کیفیت سواد داخل ماشین های میلیاردی درس بخونن. بچه پولدار ها نیاز نیست سر کلاس برن، ماشین های با کیفیت بهتر بهشون درس یاد می ده.

• جناب سر لشکر صفوی فرمودین از پول های آزاد شده یک میلیارد دلار به سرفره و خیال های مردم اختصاص داده بشه، برادر من اگه دلار آزاد را ۵۰۰۰ تومان محاسبه و بین ۸۵ میلیون ایرانی تقسیم کنیم نفری حدود ۵۸۰ هزار تومان می شه یعنی پول یک کیلو گوشت. شما مگه تو این کشور زندگی و خرید نمی کنین با اطلاع دقیق از قیمت های بازار ندارین؟ به جای گوشت چند کیلو میوه مال دو روز مصرف فردم ده. بقیه روز ها چی؟ اگر درآمد منابع طبیعی کشور در ست هزینه بشه، زندگی همه ایرانی ها سر و سامان گرفته و هیچ نیازمندی در ایران وجود نخواهد داشت، به هیچ عنوان.

• شهرداری منطقه ۲ مشهد کمی به خودتان بیایید. ساخت و ساز های روی پشت بام در سرفروده و پلمپ کردن های صوری پلیس ساختمان را تعطیل کنید. شماره ۱۳۷ شده زنگ تفریح رسیدگی به شکایات شهرداری.

• مسئولان عزیز شما که دم از اسلام و حق الناس می زید! آیا گرفتن وقت مردم با این تبلیغات بیش از اندازه در صداوسیما حق الناس نیست؟

• آقای وزیر آموزش و پرورش به جای پرورش بنویسیم نا پرورش خیلی بهتره. آموزش و پرورش مگر مغازه میوه فروشی است هر کس پول بیشتری داد، میوه را دست چین برداره صحبت از فراد نسل های آینده ای کشور است، یعنی علمانی که امروز در درس می دن، بی سواد هستن. کلا فرمودین برای کیفیت باید پول هزینه شود، کدام نمایندگان مجلس بی سواد مثل خودت به توای دادن؟ وای به حال این کشور و آموزش و پرورش ی که وزیرش تو باشی. مدرسه ها بدون معلم هستن. شما یک ساعت عمر از دست رفته این دانش آموزان بدون معلم را می توانی برگردانی؟ کشورهای خارج رفتنت چیه؟ حج رفتنت چیه؟ مسئولیتی که در مقابل فرزندان این کشور داری، درست انجام بده.

• چرا ساز مان نظام دام پزشکی برای صدور پروانه درودخانه سخت گیری می کنی؟

• سران قوا، چند سالی است که مواد مخدر، امنیت و زندگی مردم ایران را هدف گرفته است. دستور ریشه کنی این بلای سرطانی را صادر فرمایید.

• آخر این جنگ ها نابودی کل کره زمین است. بزرگان جهان کوتاه بیایید.

• درود به شرف و غیرت مسئولانی که مجوز دادند تا پدیده شان دیز دوباره جان بگیرد. با شروع ساخت و ساز پدیده دل هزاران نفر شاد شد و آن شاء... پدیده مایه افتخار برای شهر مشهد باشد. ممنون از زحمات رئیس کل دادگستری استان.

• سلام بدمد مانند اکثر افراد آگاه و مطلع کشورم هشدار می دهم خارج جی ها خانه در مشهد می خرند قیمت اجاره ۴ را برابر می کنند.

• با عرض سلام خواهشمندم فکری به حال دور برگردان بزرگراه آیت ا... هاشمی رفسنجانی روبه روی بولوار امیریه بکنید.